

BOJEVNIK

Ljudstvo na pohodu

Hrvaško vprašanje je središče vse jugoslovanske politike. Zato je danes težišče notranje politike v Jugoslaviji na Hrvaškem. Na Hrvaškem je pa danes v ospredju gibanje hrvaških kmetov za dvig cen njihovim pridelkom. Zanimanje za to agitacijo je ogromno, v resnici še veliko večje, kakor bi bilo mogoče soditi po časopisih.

Gibanje hrvaških kmetov za dvig cen njihovim pridelkom je gospodarsko gibanje, gibanje, katerega posledic danes niti predvidevati ne moremo. Začelo je z bojem za dvig cene živini in imelo vidne uspehe. Potem je prešlo na mezde poljskih delavcev. Sedaj beremo, da so hrvaški kmetje uspeli s svojo zahtevo, da Zagreb zniža svojo užitnino in to kar za 50%. Hrvaški kmetje so odločeni, da po vrsti odvalijo vsa bremena, katera jim je na njihova pleča zvalila kriza in to v zasebnem in javnem gospodarstvu. Lahko smo prepričani, da je gibanje hrvaških kmetov, vedno, kakor je omenjeno, po gospodarski slogi, šele na pričetku svojega dela.

Ali je to gibanje uspelo? Ali ne bo naletelo gibanje na nepremagljive ovire, na zakone gospodarstva in druge zakone, ki bodo onemogočili napredovanje ali tudi obrezuspešili dosedanje uspehe? Oglašajo se zli preroki. Verjetno je, da bo gibanje naletelo na svoje težave, skoro gotovo je to. Toda zli preroki, katerim vsem se pa pozna, da kar ne morejo priti do sape spričo nepričakovnosti in moči gibanja, pozabljajo na eno: gibanje nosi v sebi tudi vsa jamstva,

da bo premagalo vse težave. Gre za gibanje ljudstva. Vse težave, ki bodo nastale iz napak, bo znalo prebroditi, iz napak se bo učilo, vse težave, ki pa bodo nastale zaradi odpora izrabljevalcev, pa bo znalo zločiti. To je ljudstvo na pohodu, to ni več množica posameznikov, ki pričakuje rešitve od drugod.

Ravno v tem, da gre za gibanje kmečkega ljudstva vsega naroda, moramo iskati tisto čudovito silo, ki je elektrizirala tudi slovenske kmete. Kar samo od sebe je gibanje preskočilo na slovenska tla. Šele naknadno so skušale kanalizirati to silo na svoje mlinske razne obstoječe organizacije. In potem smo doživeli celo to, da je stvar dobila pravico do življenja, šele ko ji je bil udarjen uradni pečat po zastopnikih banovine.

Kakor moremo po drugi strani trditi, da najdemo primere za taka gibanja pri drugih slojih, tako zlasti pri delavcu, ki je mnogokrat prisiljen seči po svojem zadnjem orožju, po stavki, da si zagotovi existenco. Po vsej verjetnosti bo gibanje hrvaških kmetov okrepilo delavsko gibanje, vzbudilo ali pomagalo pri takih gibanjih kakor je pri nas začelo gibanje dolžnikov. Še več, po vsej verjetnosti bo z razvojem podobnih takih gibanj rešeno navzkrižje med interesi kmetov in konsumentov, ki bi se mogli pojaviti.

Končno pa ne v najmanjši meri pa ima to gibanje v svojih smotrih popolnoma gospodarsko radi svojega načina tudi svoj ogromen pomen za boj vsega naroda za demokracijo in svobodo.

Notranja politika

Najvažnejši dogodek v državi je atentat na predsednika vlade dr. Stojadinovića, ki pa se k sreči ni posrečil. V parlamentu je nanj streljal poslanec petomajske skupščine in član Jevtičevega kluba Arnautović, in sicer ob priliki, ko je bilo na dnevnem redu poročilo o zunanji politiki naše države (poročal predsednik vlade dr. Stojadinović) in poročilo notranjega ministra dr. Korošca o notranji politiki. Atentator in še osem poslancev Jevtičevega kluba je bilo aretiranih. Po poskušnem atentatu se je zvršila sprememba v vladi, iz katere je izpadel tudi vojni minister general Živković.

Vlada je obsodila poskušen atentat na predsednika in sploh na demokracijo, kot se je izrazil ministrski predsednik. Obsojamo take politične metode, ki se lahko dogajajo le v taki skupščini, v katero so prišli ljudje ne po volji ljudstva, ampak s pomočjo terorja bajonetov. Mi smo že ob nastopu dr. Stojadinovićeve vlade, ko je proglasila za svoj smoter upostavljenje demokracije, poudarili, da je predpogoj za demokracijo: proč s petomajsko skupščino in takojšnje svobodne volitve, da si bo ljudstvo zbralo res svoje zastopnike, ki bodo vodili njegovo usodo. Ob zadnjih dogodkih to ponovno poudarjamo.

Kmetje na Hrvaškem so začeli akcijo za zvišanje cen živini. Akcijo vodi novo ustanovljena »Gospodarska sloga« in uspehi niso izostali. Cene so se dvignile. Pri tej akciji je hrvaško ljudstvo združeno in složno in svojo borbo vrši uspešno.

Tudi v Sloveniji se vrši akcija za zvišanje cen. Začetki so tudi uspešni,

Zunanja politika

Mednarodni politični položaj, ki tako grozi pritirati v svet v novo klanje, se je v tekočem mesecu še poslabšal. Francosko-sovjetska prijateljska pogodba, ki jo je odobril tudi francoski senat z ogromno večino, je sicer močna garancija za svetovni mir, posebno pa za mir v Evropi, koder fašistične sile stalno groze z vojno. Toda ta za mir toliko važna pogodba je dala hitlerjevski Nemčiji povod, da je končno storila že dolgo pripravljano namero, odpovedala je lokarnsko pogodbo, po kateri ni smela svoje zahodne meje, t. j. Porenja utrjevati, niti v tem ozemlju imeti kake vojske. To pogodbo sta podpisali tudi Italija in Anglija z obvezo, da priskočita Franciji na pomoč, ako Nemčija pogodbo prelomi. Zdaj se je to zgodilo. Nemške čete so 7. t. m. vkorakale v Porenje. Francija in Belgija sta svoje obmejne utrdbe napolnili z vojaštvom. Anglija posreduje za sporazum, dočim Francija zahteva, da Zveza narodov proglasi sankcije nad Nemčijo, če Nemčija ne bo umaknila iz Porenja svojih čet ter se vrnila v Zvezo narodov. Toda Nemčija pošilja nove čete v Porenje.

V Londonu se vrše razgovori. Drugo žarišče vojne je Daljni vzhod. Sovjetska Rusija je pripravljena braniti svoje zaveznike, kitajske revolucionarje, ki so osnovali v Mongoliji več komunističnih republik in jih povezali s Sovjetsko Rusijo. Poročilo pravijo, da se komunizem na Kitajskem naglo razširja. Največji sovražnik komunizma je Japonska, ki hoče zavzeti vso Mongolijo ter ostalo Kitajsko, hoče takojšnjo vojno s Sovjetsko Rusijo, posebno vojaški krogi, ki so pred kratkim izvedli puč. Z

Dalnega vzhoda prihajajo zadnje dni poročila, da so Japonci zasedli šest novih velikih mongolskih pokrajin. Napetost zelo narašča.

V Španiji, kjer so imeli prejšnji mesec volitve in je zmagala protifašistična ljudska fronta, je vedno nemirneje. Delavske stavke so na dnevnem redu, nemiri se vedno bolj ši-

Obupen krik Slovenije za pomoč

Gospodarska kriza, ki jo preživlja ves svet, tudi naši državi ni prizanesla. Ogromno so padle cene poljedelskim pridelkom, živini, vinu, lesa pa zaradi sankcij ne moremo prodajati — drugega pa sploh nimamo na prodaj! Kmeta so navidez zaščitili, ali, ako ne more plačati obresti, zaščita preneha in kmetija gre na boben. Poleg kmeta so prišli v težave tudi vsi drugi stanovi, trgovci, obrtniki, sploh vsak, ki je kaj investirjal tujega denarja, ki ga sedaj ob padlih dohodkih in zaslužkih ne more vračati. Nas ne ubija samo gospodarska kriza in sankcije, nas ubija po nepotrebnem silno pomanjkanje plačilnih sredstev.

Nujno potrebno je, da se država vendar enkrat zgane in priskoči na pomoč našemu gospodarstvu, ki je tako težko bolno. Potrebno je, da ustavi eksekucije, potrebno je, da uredi denarni obtok na ta način, da odkupi dolgove z novim denarjem, ki ga da v obtok potem denarnih zavodov, ki bodo izplačali z njim zamrznjene vloge, kajti država je dolžna, da skrbi za zadostna plačilna sredstva v državi. Take in enake zahteve se pojavljajo na vseh zborovanjih in želimo, da jih država tudi sliši in uvažuje — kdo drugi bi bil v stanu pri toliki nesreči pomagati! Pri večjem obtoku bi se cene popravile, bi se konzum povečal, bi se mogla razpisati velika javna dela — nakar bi se vse naše gospodarstvo zopet na novo poživilo. Ker pa ena resolucija ne pmaga, je želeli, da se pri vsaki občini osnuje odbor prizadetih dolžnikov in gospodarjev, ki propagira tako resolucijo, kakor jo prinašamo spodaj pri vsakem občinskem svetu, da jo osvoji in predloži našim gospodom ministrom, hanski upravi, gg. poslancem in ostalim merodajnim činiteljem. Prosite in prosite tako dolgo, dokler Vas država ne usliši, prosite vedno glasneje, še predno Vas doleti strašna usoda naših lepih Prevalj, kjer se ravno te dni razprodaja na javni dražbi okoli 200 hiš in posestev.

»Slovenski dom« od včeraj prinaša:

Resolucija

sprejeta na gospodarskem zborovanju v Domžalah, dne 15. marca 1936. Naslavljammo na kr. vlado v imenu vseh prizadetih vlijudno in nujno prošnjo:

1. da takoj ustavi vse javne dražbe in eksekucije, ki se vedno bolj množijo, dokler kr. vlada ne izvede splošnega razdolženja ljudstva,

2. da tezavrirani denar, ki ga privablja dobičkanosne dražbe iz skričališč, poišče na bolj kulturnen način kot so javne dražbe ter odredi žigovanje novčanic in odvzem odvišne gotovine špekulantom z gotovino v korist sklada za javna dela, kajti na dražbah se uničuje težko pridoblje-

rijo. Po vsej deželi je začela komunistična revolucija. Revolucionarji proglašajo Kataloncem popolno avtonomijo in svobodo vsem španskim kolenijam v Afriki.

Italijansko-abesinska vojna traja dalje. Italijani izrabljajo mednarodno-političen položaj, se ne boje nobenih sankcij ostalih velesil.

na in na pošten način prislužena imovina dolžnikov za slepo ceno in nosi značaj oddaje premoženja,

3. da kr. vlada po 8mesečnem študiju končno vendarle pristopi k dejanskemu reševanju problema dolgov, ki ni samo naš problem, temveč predstavlja svetoven povojni pojav, ki so ga morale reševati vse države in so ga tudi rešile kakor je bilo za njihove razmere najboljše, pri čemer prosimo,

a) da reducira dolgove na pravično višino,

b) da jih odkupi z novim državnim denarjem kot posojilo narodnemu gospodarstvu ter s tem popravi škodo, ki jo je prizadejala kruta deflacija in vrne gospodarstvu odvzeti denar,

c) da s tem omogoči izplačilo zamrznjenih vlog ter obnovo vsega gospodarstva, ki brez potrebnega denarja ne more napredovati,

d) da s tem omogoči potom javnih del zaposlitev vseh, ki so potrebni dela in kruha, s čimer doseže večji konzum poljedelskih pridelkov in popravo cen ter porast kupne moči našega kmeta,

4. da spremeni zakon o Narodni banki tako, da Narodna banka ne bo več pridobitno podjetje, ki dela velike dobičke z državnim denarjem, ko ljudstvo strada, temveč, da bo to državni urad, ki dela brez dobička in z zmerno režijo,

5. da spremeni zakon o narodnem denarju ter pri tej priliki z zakonom odredi ono količino novčanic, ki jo naše gospodarstvo neobhodno potrebuje za svoj normalni razvoj kot plačilno sredstvo ter za vselej onemogoči vsako eksperimentiranje z deflacijo ter odtegotvanjem nujno potrebnih plačilnih sredstev iz prometa in uzakoniti stalnost kupne moči denarja v notranjosti države,

7. da vpliva ni Narodno banko, naj naj takoj pusti v promet ves kontingent novčanic po sedanjem kritju, in sicer po najnižji obrestni meri ter da zniža obrestno mero tudi za vsa tekoča posojila tako pri Narodni banki kakor tudi pri vseh denarnih zavodih in upnikih za vse dolžnike na najnižjo stopnjo, pri kateri bo plačevanje obresti in kapitala zasigurano in omogočeno,

7. da vpliva ni Narodno banko, naj pri izvozu, ki je življenska potreba naše države, ne išče nikakega dobička ter izplačuje dobroimetja našim izvoznikom po dnevnem tečaju,

8. da čimprej skliče Gospodarski svet ali pa zakon spremeni tako, da ji bo sklicanje vseh pred stavnikov našega gospodarstva takoj omogočeno.

Zbor pozdravlja samopomoč našega kmečkega ljudstva za dvig cen živini in ostalim kmečkim pridelkom.

Zbor naproša kr. vlado, da prečloveži upravljene zahteve in prošnje osvoji in oživotvori.

Najvažnejše v tej številki — Vidmarjev članek na četrti strani!

Okoliški kmetje — ljublj. županstvu

Pripravljalni odbor »Kmetijske straže« v Ljubljani si dovoljuje predložiti p. n. Mestnemu poglavarstvu zahteve kmetov ljubljanske okolice glede mestnih trošarin (mitnine), zlasti v kolikor le te preobčutno zadevajo okoliškega kmeta.

Že lani je »Kmetiska straža« skupno z »Zvezo slovenskih kmetov« zahtevala v posebni spomenici znižanje odnosno ukinitve trošarine na vse poljedelske proizvode. Ker M. O. L. našim zahtevam ni ustregla, smo se obrnili na tedanjega finančnega ministra gospoda dr. Milana Stojadinoviča s predstavitvijo, v kateri smo obrazložili naše upravičene zahteve in mu predlagali, da odredi revizijo proračuna M. O. L. glede trošarin. — Tudi ta spomenica ni imela odziva.

Predno bomo prisiljeni, da si za zaščito svojih interesov izberemo drugo pot, ponovno apeliramo na p. n. Mestno poglavarstvo, da ukine trošarino na vse poljedelske proizvode. Kmet je to trošarino s težavo zmagoval že takrat, ko je bila cena njegovim pridelkom za 60% do 70 odst. višja od današnje, ko trg ni bil prenasiačen in ko je imel še doma shranjeno gotovino. Danes pa je trošarina postala tako občutno breme, da je ni mogoče več zmagovati. Čisto zgrešena je misel, da more kmet mitnino prevaliti na konzumente. Najbolj jasno je to pri tistih pridelkih, kjer mora kmet samo mitnine plačati toliko, — pa tudi več — kot sploh utrija za blago. Ali če n. pr. usporejamo cene v Ljubljani s tistimi kraji, kjer ni mitnice, vidimo, da cene tam niso nižje kakor v Ljubljani, ampak so, če ne višje, vsaj najmanj enake: zopet dokaz, da kmet iz ljubljanske okolice mitnine ne more prevaliti na konzumenta, ampak jo plača sam. Kajti Ljubljana je za bližnjo in daljno okolico edini trg, kjer more kmet vsaj deloma razpečati svoje blago, zato je jasno, da pri veliki ponudbi padajo cene blagu in so v Ljubljani sami dostikrat nižje, kakor pa v njeni okolici zunaj meje mitnice.

Poslano

v priobčitev Ljudski Pravici, Bojovniku in Slovenski zemlji:

Sklep volilcev

Volilci liste dr. Vladimirja Mačka iz Vidma pri Krškem in okolice so na svojem sestanku, dne 26. januarja v Sutli soglasno sklenili:

1. Ker »Celjski dogovor« ni uspel, smo se odločili za »Ljudsko Pravico«.

2. Naš okrajni (sreski) zastopnik v konzorciju »Ljudske Pravice« bo g. Anton Strgar iz Zaprešiča, kakor je to bilo določeno na Celjskem sestanku.

3. Naš krajevni poverjenik pa g. Knez Franc, krojač, Stara vas 5, pošta Videm pri Krškem.

Molan Fr. s. r.

Zgornjemu sklepu so se pridružili vsi predstavniki volilcev liste dr. Vladimirja Mačka iz brežiškega okraja:

Druškovič Jurij, Radanovič Franc, Bradač Ivan, Kržan Franc, Valenčak Franc, Sablič Ivan, Merslavič Franc, Kovačič Miha, Toporišič Martin, Veble Franjo, Pleterski Ivan, Robek Jože, Medvedec Josip, Deržič Anton, Ferjavič Anton, Blazič Anton, Cvetkovič Franc, Krošelj Andrej, Kovačič

Kmetje ljubljanske okolice pa so v primeri s svojimi tovariši drugod na slabšem še v enem oziru. Vsi barjanski kmetje morajo poleg vseh drugih davkov plačevati še poseben barjanski davek in to za zemljo, ki jo povodnji večkrat preplavijo tako, da je velik del pridelkov popolnoma uničen.

Izgleda, da M. O. L. ne vodi o bednem položaju okoliškega kmeta nikakega računa. Trošarinske postavke v mestnem proračunu se zvišujejo iz leta v leto. Kot konzumentom ljubljanskega trga nam tudi ne more biti vseeno, koliko plačamo trošarine na različno blago, ki ga nabavljamo v Ljubljani. Če bo Ljubljana še nadalje vodila tako trošarinsko politiko, bomo prisiljeni ustanoviti si svoje nabavne zadruge in nabavljati blago tam, kjer ga bomo dobili ceneje.

Nadalje si dovoljujemo opozoriti Mestno poglavarstvo tudi na to, da kljub temu, da vsakoletno prispevamo milijonske vsote ljubljanskemu proračunu ni M. O. L. še do danes čutila potrebe, da zgradi za blago, ki ga kmetje dovajajo na trg, pa ga ne morejo takoj vnovečiti, primerno skladišče, kjer bi ga lahko shranjevali brezplačno ali pa vsaj proti malenkostni oškodnini. Prav tako smo upravičeni zahtevati od mestne občine ljubljanske, da zgradi ob Ljubljani, kjer kmetje prodajamo drva primerna napajališča za konje ter da zgradi na sejmišču in na vseh krajih, kjer se kmetje ustavljamo stranisča, ki bodo odgovarjala najbolj primitivnim potrebam, da okoličani ne bomo prisiljeni nadlegovati privatnih strank po mestu.

Mi smo svojo besedo rekli. Stvar mestnega poglavarstva je sedaj, da našim upravičenim zahtevam ustreže.

V nadi, da se bo to zgodilo, beležimo z odličnim spoštovanjem:

Pripravljalni odbor: Babnik Martin, I. r., Dovič Ivan, I. r., Škerlep Lojze, I. r. Rakovec France, I. r., Dolenc Jože, I. r. Šteblaj Nikolaj, I. r.

Ljubljana, 11. marca 1936.

Franc, Urek Jože, Arnšek Anton, Hriberšek Ivan, Bradač Rudolf, Jelčič Alojz, Pečar Franc, Merslavič Anton, Omerza Jožef, Stermecki Josip, Nedoh Martin.

Zvestoba za zvestobo.

Volilcem liste dr. Vladimirja Mačka iz brežiškega okraja, ki so me izvolili za svojega predstavnika v konzorciju Ljudske Pravice se tem potom za izkazano zaupanje najlepše zahvaljujem.

Že na prvem sestanku, ki je bil sklican kmalu po »Celjskem dogovoru«, da bi volilci brežiškega okraja določili svojega predstavnika v konzorciju skupnega lista, je zaradi težav, ki so nastale pri pogajanjih med Slovensko Zemljo na eni strani in Bojevnikom ter Ljudsko Pravico na drugi strani bilo določeno, da bodo volilci brežiškega okraja podprli Ljudsko Pravico, če Celjski dogovor ne bo uspel. S sedanjim ponovnim sklepom so volilci brežiškega in krškega okraja hoteli v prvi vrsti na zunan manifestirati svojo povezanost z Ljudsko Pravico in povzdigniti glas za njeno svobodno izhajanje. Ljudska Pravica je tako postala popolna last ljudstva.

• Strgar Anton I. r.

Poročila o gibanju

Borba kmetov proti mitnini

Naši čitatelji se gotovo spominjajo, da so lani okoliški kmetje začeli borbo proti ljubljanski mitnici. Borbo je vodila »Kmetiska straža«, ki so jo organizirali okoliški kmetje, ki spravljajo na ljubljanski trg svoje pridelke in plačujejo težke milijone mestne mitnine. Borba lani ni upela.

Letos so okoliški kmetje poslali merodajnim krogom spomenico, v kateri zahtevajo takojšnjo znižanje mitnine, nadalje zahtevajo, da mestna občina zgradi skladišče, kamor bodo kmetje shranili neprodane na trg prepeljene pridelke, zahtevajo zgradbo napajališča za živino, zgradbo stranišč itd.

je siromaštvo veliko, vedo prav kmalu vsi, kaj piše naš list in kako živijo nam enaki ljudje po drugih krajih. Tudi naša mladina se zaveda svojega položaja in nam vneto pomaga pri delu. To kaže tudi pesem kmetijske mladine iz Bele Krajine, ki se sedaj pri nas povsod poje. Začetek se glasi tako:

Kmečki fantje in dekleta
naša mlada četa
skup se zbirajmo
v borbo marširajmo
za pravdo in svobodo
kmečkega naroda.

Pošiljam Vam nekaj imen svojih znancev, katerim pošljite naš list na ogled, jaz jih bom pa skušal pridobiti za naročnike. Želim uspeh našemu listu in vas pozdravljam. J. J., Cerkvišče.

PRLEKIJA

O širjenju našega lista.

Živim v trgu, kjer kraljuje mogočna osebnost, kjer živijo kruljavi oficijali, kateri vohunijo za nami in nas tožarijo. Ker so ti gospodje višji od nas, česar se mi zabiti kmetje dobro zavedamo, smo se pač odločili, da jih ne bomo poslušali, pač pa delali tako kot pravijo naši kmečki možgani, da je prav. Vzel sem nekaj starih števil našega lista in šel z njimi v najbližjo vas. Vstopim v prvo hišo. Pa se je začelo od svinjske kuge, ki je pred kratkim pustila po okolici, do cene najdebelejših svinj, ki se giblje od 3,50—4 Din po kg in končno do našega lista. Uspeh. Prvi naročnik. Postarna gospodinja mi ljubno postreže in zaupa, kako se je pred kratkim otresla rodoljuba, ki ji je hotel vsiliti svoj časopis. Tako sem šel od hiše do hiše. Povsod sem naletel na tarnanje in pomanjkanje. Ponekod sem našel mizo pogrnjeno s časopisom, ki že toliko let vara in slepi naše uničene kmete. Prav kmalu je naš list pogrnil mizo in kmet je z veseljem vzkliknil: Tako dolgo sem iskal resnico, pa mi je bila tako blizu. Tako sem romal naprej. Povsod ni šlo lahko, ljudje so dobri a nezaupljivi, saj so bili že tolikokrat prevarani in ogoljufani. Ne verjamemo prej, dokler ne otipajo in okusijo in to je popolnoma prav in na mestu. Tako sem pridobil nekaj naročnikov, ki bodo v bodoče lahko čitali tiskano besedo o našem resničnem življenju, o naši borbi za zatiranje ljudske pravice.

Zato vsi, ki hočete svobodo in izboljšanje svojega bednega položaja, kmetje, obrtniki, delavci in inteligenca, ki čuti z nami, podajmo se vsi na delo za našo stvar za slovensko ljudsko gibanje. Vsak kmečki dom naj ima odprta vrata za naše glasilo.

Vaš poverjenik.

Kuzdoblanje, Slovenska Krajina

Pošiljam Vam devet novih naročnikov za naš list. Tukajšnji kmetje, ki so po večini tudi sezonski delavci z radostjo čakajo ta časopis, saj vedo, da edino on v resnici zastopa naše koristi in se bori za ljudske pravice. Upam, da se bo list v kratkem razširil v vse vasi okoli Gornje Lendave, zlasti ker so mi tudi moji prijatelji obljubili, da bodo za razširjanje porabili ves prosti čas. Mnogi se sicer bojijo, ker naše ljudstvo, ki je mnoga stoletja tlačnilo madžarskim grofom še vedno čuti strah pred grožnjami. Toda mi, stari bralci našega lista, ki sedaj že dobro vemo, da preprosto ljudstvo po vsej Sloveniji živi nam enako življenje, skušamo ta strah, ki je nastal pod pritiskom, odpraviti. Mi vemo, da edino sami lahko izboljšamo svoj položaj. Jaz sem Vam popolnoma na razpolago in vam bom ostal tudi zvest. Govoril sem z mojim znancom R. M. iz Kruplivnika, ki je že tudi star naročnik našega lista in on mi je obljubil, da bo za svoj kraj prevzel poverjenišvo in širil naš časopis. Pritoževal se je, da našega lista večkrat ne dobi v roke ali ga pa dobi šele nekaj dni po izidu.

Mnogo naših ljudi gre na sezonsko delo ali si pa išče dela v državi in to je glavni vzrok, da se naš list ne more tako razširiti, kakor bi se lahko, če bi bili ljudje doma. Toda skoraj od vsake hiše so po dva, trije v tujini in tam seveda ni časa za čitanje, kajti naši kmetje, ki so postali sezonski delavci, morajo od ranega jutra do mraka trdo delati, da si prislužijo toliko, da imajo za zimo.

V kratkem vam bom poslal še nekaj naročnikov in tudi naročnino bom pobral. Pozdravljamo Vas in upamo v uspeh našega skupnega dela.

Vaš zvesti poverjenik H. A.

Središče ob Dravi.

Po blatnih gričih ležijo raztresene kmečke hiše. Nad pokrajino visijo tež-

ki oblaki — dežuje — zato pa je po izhojenih mestih lepljivo blato in voda. Meščanski »rodoljub« bi tu opisoval idilično pokrajino ter šel h kakšnemu vaškemu bogatašu pit in se navduševati za narod... Toda v resnici je drugače. Naše ljudstvo preživlja težke dneve, v skrbeh in pomanjkanju. Cene so padle, zaslužka ni nikjer. Časopisi tega ne pišejo, v resnici pa že dolga leta gladujemo in brez pomoči zremo, kako mlada telesa naših otrok hirajo zaradi pomanjkanja hrane. Zakrivamo to pred sosedi, tudi pred samimi seboj in se varamo. Sram nas je priznati, da so nas že popolnoma ogolodali in da nam ni preostalo ničesar več. Soli, sladkorja, sveč in vžigalic, stvari, ki so najbolj potrebne, več ne moremo kupovati. Ali je tudi drugod tako? Povrhu tega prihajajo k nam laži-prijatelji, ki nam ob gotovih prilikah obljubljajo vsega, ki pa zopet izginejo, ko jim več nismo potrebni in nas pustijo tam, kjer smo bili — v bedi in pomanjkanju. Da nas lažje pridobijo, nas begajo in delajo meglo pred očmi, da ne moremo sprevideti, kje je pravica, in kje je naše mesto.

Veliko zborovanje kmečke sloge

Na željo kmetov brežiškega in krškega okraja je sklical tov. Anton Strgar, kandidat na dr. Mačkovi listi za kranjski okraj in namestnik za brežiški okraj, v Zaprešiču veliko zborovanje Kmečke Sloge, ki se bo vršilo 29. III. ob 11. uri. Ob 9. uri istotam posvet delegatov iz vseh okrajev Slovenije. Vsak okraj naj pošlje po 3 delegate.

Dopisi

KAPELE

Vsi kmetje brez razlike prepričanja smo čutili potrebo po enotnem nastopu pri akciji za povzdigo cen rogati živini. Da do tega ne bi prišlo, so preskrbeli ljubljanski strankarji vseh barv in tako imamo mesto ene kmečke sloge kar štiri. Na nekaterih sejmih so se v sejmiski odbor vgnezdili liberalci in kmetijci, na drugih zopet klerikalci in tako naprej. S tem so dosegli, da vsaj od zgoraj sloga ni prišla do izraza, če tudi je od spodaj nastala in se vse bolj in bolj utrjuje. Strankarji od naše nesloge dobro žive, zato nas skušajo razdvajati, kjer nas le morejo. Kmetje brežiškega okraja smo to dejstvo pravočasno spoznali in vzeli akcijo v svoje roke. Na sejmu v Kapelah, ki je bil v torek 10. t. m. so nastopili enotno in disciplinirano. Anton Strgar je dal pravočasno navodila vsem predstavitnikom Kmečke sloge, ki so v smislu navodil za organizacijo kmečkih gospodarjev za izboljšanje cen rogati živini, kmete podučili, kako se naj ravna v borbi za povišanje cene svoje živine. Pri nas smo res složni in v tem znamenju delamo naprej in žanjemo uspeh za uspehom. Res je, da je na kapelskem sejmu bilo prodanih le nekaj glav, toda dosegli smo 20—35% boljše cene, kakor na zadnjem sejmu. Ko so se gospodje prepričali, da tudi izven sejma velja načelo kmečke sloge so šele odnehali. Kmetje in kmečki fantje, delajte složno naprej, ne pustite se izzivati in motiti od nikogar! Zakaj trpeli boste vi, če pride do kakšne nesreče. Pritožba na višjo oblast v kapelski zadevi je bila vložena na licu mesta. Radi bizelskega slučaja bodite mirni, tudi ta še pride na dnevni red. Prihodnji sestanek somišljenikov Kmečke Sloge bo 29. t. m. ob 11. uri dopoldne pri tov. Antonu Strgarju v Zagrešiču! Pridite polnoštevilno! — Kmečka sloga za brežiški okraj.

BIZELJSKO

Kako zastopajo naši odborniki koristi občanov.

Naše ljudstvo od občinskih odborikov, ki so bili izvoljeni pod nasilnim JNS režimom, ni nikoli nič dobrega pričakovalo. Če so bili pristranski, če so protežirali svoje politične prijatelje — nasprotnike pa zapostavljali, jim ni zameriti. Vse to je bilo v zvezi z njihovo nasilno izvolitvijo. Kar nas sili k pisanju je nekaj čisto drugega in je v zvezi z njihovo posebno akcijo za povzdigo cen, rogati živini. V znamenju te akcije so hoteli naši JNSarji, ki živijo še vedno v iluziji, da je večina-manjšina, da je 2327 več kakor 8000 kupiti, šestletno kobilo, ki je stala 3000 dinarjev, voz zapravljičev, ki je stal 4600 Din, opremo, ki je stala 500 Din, skupno 8100 Din za 2327 Din.

Kropa.

Lansko leto so se začela obrambna dela v Hrinovcu proti plazju, ki je precej nevaren za Kropo. Dela se lesen obrambni jez, pri katerem je zaposlenih kakih 14 delavcev. Delo spada pod banovinska javna dela. Delo se plačuje po 2.50 Din na uro, le profesionalisti zaslužijo največ do 4 Din na uro. Tekom pol leta sta se pripetili že dve nesreči. Lansko leto se je pri razstreljevanju do smrti ponesrečil znani delavec Luznar Franc iz Srednje Dobreve. Razstrelilo mu je del glave in del prsi. Dogodek je globoko pretresel vso okolico, saj je bil Luznar daleč naokoli znan kot izredno močan, mlad in zdrav fant. Letos pa se je pripetila nekoliko lažja nesreča, ki bi pa prav tako lahko zahtevala smrtno žrtev. 4. marca se je ponesrečil 58 let stari delavec Ažman Janez iz Kroke. Nanj je padel težak hrastov hloh, ki bi ga bil kmalu zmečkal. Težko ga je poškodoval na roki in nogi in leži že 8 dni. Šele po 8 dneh so poklicali zdravnika, ki pa je kljub črnim podplutbam izjavil, da to nič ni in da gre lahko ob palici na delo. Tak zdravila in tako zdravljenje torej zasluži delavec? Zahtevamo, da nam izplačujejo naš zaslužek dnevno, ker nujno rabimo denar; v slučaju nezgod pa naj banovina izplača nezavarovanim delavcem enkratno denarno podporo za najnujnejše potrebe.

V postu imamo kakor povsod tudi pri nas razne pobožnosti. Nedolgo tega je imel pridigo neki oče iz Brezij. Ko nas je med pridigo ogledoval in videl, da še nismo čisto razcapani, je dejal: »Predragi, kakor vidim, ste vi še zelo lepo oblečeni. Vidim, da še niste nagi (slečeni), ker imate tako dobre voditelje v vaši zadrugi.« Tako nam je go-

spod pripovedoval in milo se nam je storilo pri srcu. Nismo vedeli, koga je hotel oče prepričati — ali sebe ali nas — da nam »dobro gre«. Mi vemo, koliko je beračev med nami, ki že beračijo in koliko je takih, ki bi nam bilo treba beračiti, če bi nas ne bilo sram. Kroparji se zahvalimo (skoro vsi) za tako dobroto in prej ali slej bomo skupno z vsemi trpini zahtevali svoje pravice.

Krščanski Kropar.

Iz kočevskega kota.

Daleč po svetu so znani kočevski krošnjariji. Slovenski kmet tudi ve, da prebivajo okrog Kočevja proti Kolpi njegovi stanovski bratje kočevski kmetje, ki govore v svojem lastnem kočevskem narečju. Kočevjarji so po veliki večini kmetje, ostali, živeči v mestu ali okolici, so delavci, obrtniki, trgovci, izobražencev je le nekaj. Precej Kočevjarjev je tudi po svetu, kamor so odšli s trebuhom za kruhom. Včasih so bili Kočevjarji med slovenskimi sosedi znani kot »puntarji«, ker so se za časa kmetijskih puntov uprli svojemu graščaku Turnu.

Danes žive kočevski kmetje prav tako bedno kakor njegovi slovenski sosede. Včasih so se mnogo selili v Ameriko, odkoder so dobivali dosti pomoči. Danes je ta pomoč jako pičila. Tudi s krošnjarjenjem ni več tako ko včasih, da ne omenjamo splošnih vzrokov, ki so privedli kmečki stan na rob propada. Po kočevskih vaseh vlada beda, ki se dan za dnem veča. Nič novega ni več, če kmet nima soli ali vžigalic. V nekaterih kočah je obupna revščina, ki vpije do neba. Spozna jo lahko vsak tudi na živilskem trgu ob sredah in sobotah v mestu. Tu se najde n. pr. imenitna gospa in ponuja za lep šopek

zvončkov 50 par namesto 1 Din ali hoče imeti za 10 Din 22 namesto 20 jajc. To so tisti, ki jim pravimo »jara gospodar«.

Zadnje dve jeseni se je zopet dvignilo krošnjarjenje, in sicer so nemški nacionalistični »führerji« v zvezi z onimi v Nemčiji organizirali, da je odšla nekaj sto kočevskih krošnjarjev v Hitlerjev raj. Skoro vsak bi bil rad šel, toda veliko je poklicanih pa malo izvoljenih. Med izvoljenimi so bili oni, ki so imeli kaj posestva in 3000 Din za stroške, reveži pa so ostali doma in premišlujejo o nacističnem »socializmu«. Namen hitlerjevcev je namreč ta, da postavijo na noge nekaj srednjih kmetov — če si bodo v Nemčiji prislужili toliko denarja. Baje gre precej tega denarja v razne propagandne namene za Nemce izven »tretjega carstva«. Poleg tega pridejo krošnjariji težko do svojega denarja. Včasih dobi jo levji del svojega zaslužka šele po enem letu. Sploh je vse tako urejeno, da nemški nacisti s kočevskimi krošnjariji denarno samo pridobijo. Priznati pa moramo, da nekateri še dokaj zaslužijo pa morajo biti zato vse noči na nogah.

Veliko razburjenje vlada po vsem Kočevskem radi tega, ker kmetje še danes niso prejeli denarja za jabolka, ki so jih že v jeseni poslali v Nemčijo. Teh jabolk je bilo več vagonov. Kmetje so jih pripeljali na postajo, prodali za beraško ceno, pa še danes ni denarja.

VIDEM-KRŠKO

Samo, če si bomo sami pomagali, se bodo naše razmere spremenile. Vidimo, da se tudi ostalim kmetom po Sloveniji ne godi boljše in obramba našega golega življenja nas bo združila v močni slovenski ljudski skupnosti.

Zelo pogrešamo kmetje kovačnico, ki že dalje čas stoji prazna ob banovinski cesti. Kovaški mojstri, ki imajo podkovsko šolo in obrtni list in ki se za to kovačnico zanimajo, naj se obrnejo na Matildo Škrbec, Videm ob Savici.

Nedoh Martin.

Gaberke pri Šoštanju.

Dragi urednik!

Naj se tudi jaz oglašim s par vrsticami iz naše prijazne gaberške doline, ki bi v resnici lahko bila še prijaznejša, če bi ne bila tako prizadeta po krizi. Brezposelnost bolj in bolj na rašča, tako, da je pri nas dosti fantov in mož, ki imajo močne roke in voljo do dela, a so jim vrata do dela in služka povsod zaprta. Mnogo ji je, ki so v dobi svoje najlepše mladosti, a so že siti življenja in gledajo s strahom v bodočnost. Posestniki pri nas so večinoma mali posestniki in preko glave zadolženi. Ne morejo plačevati davkov, rubežni so pri nas na dnevnem redu in spravljajo kmeta v neizogibno propast. Vsem nam se tukaj godi krivica, ki sili v hišo kakor nepoklican tat, a mi nimamo še zaenkrat toliko političnega vpliva, da bi krivico pregnali s pravice.

Omeniti moram, da se pri nas dostikrat gledata dva trpina po strani in si očitata premalo verske gorečnosti. Toda to bi nas ne smelo odvracati od boja za naše pravice. Vsem kličemo: Pridite tudi vi med nas, pridružite se slovenski fronti in skupno se bojujmo za svoje pravice in za človeka vredni obstoj. Skupnost in sloga nam odpirata pot v boljšo bodočnost.

Gabrčan.

Celjski dogovor

Predstavniki konzorcijev slovenskih listov „Slovenska zemlja“, „Bojevniki“ in „Ljudska pravica“, stoječi soglasno na miselnosti slovenske kmečko-delavske politike in imajoči enake poglede glede izvedbe te politike, so na svojem sestanku dne 24. XI. 1935 v Celju sklenili, da se čimprej snidejo po trije predstavniki zgoraj navedenih listov in v roku 30 dni, t. j. do 24. XII. t. l. izvedejo likvidacijo listov na ta način, da ostane za vso Slovenijo en list, ki naj bo edino glasilo za vse pripadnike slovenskega kmečko-delavskega gibanja in ki naj v tem duhu piše.

Dr. Dragotin Lončar s. r.

Stane Vidmar s. r.

Stanko Florjančič s. r.

Dr. Jože Vilfan s. r.

Ivan Kreft ml. s. r.

Stane Vidmar:

Iz oči v oči

Vprašujete prijatelji kaj in kako, ne veste kam bi in kako bi. Tudi tisti, ki ste polni vere v nezmotljivost prejšnjih vodnikov hiteli zatrdjati, da bojevniki niso prav za prav več potrebni, da ho sedaj itak šlo kakor smo mi hoteli itd. Tudi Vi prihajate zopet. Prihajate nekoliko potrpi, prihajate razočarani in nekako očitajoče sprašujete zakaj ne nastopimo zopet, zakaj molčimo, kaj mislimo itd. Pravite, da je tako čudno vse, da ni prav, da ne gre kakor ste pričakovali, da uvidevate kako strašno manjka odločne bojevnikiške besede v javnosti itd.

Res je prijatelji. Vemo, da je manjka, toda manjka je po Vaši volji in — po Vaši krivdi. Bojevniki smo odkritosrčni, pa nimamo povoda karkoli skrivati ali zamolčati. Pa se pomenimo odkrito.

Mi smo šli v boj, ko je bila sila največja in pritisk najhujši. Proti režimu, proti vsemogočni kliku smo nastopili z vso odločnostjo in pritegnili v to borbo večino slovenskega naroda, za katerega pravice smo se borili. Kako je takrat vzvalovala po širni Sloveniji narodna zavest, kako je vzplamtela odločnost in volja v vseh plasteh naroda. In ta odločnost je zrušila poprej vsemogočno, nasilno kliko. Takrat so tudi največji grešniki postali čez noč zopet dobri Slovenci. Pod pritiskom našega gibanja šele je nekoliko odjenjala neumna centralistična mrzlica. Le spomnimo se malo, kako odločni ste bili vsi, ko smo prihajali med Vas, pozivati Vas v odločen boj za pravice slovenskega naroda, za samoupravo, v boj za državljanske svoboščine, za enakopravnost in pravičnost. Pa ste nam dejali takrat: »Mi gremo z Vami do konca v tem boju. Vi ste zadnji, katerim še zaupamo. Toda gorje, če nas tudi Vi prevarate.« Se še spominjate? In sami smo Vas pozivali, da bodite vedno brezobzirni in nepopustljivi pri obračunih z vsakomur, ki se Vam ponuja kot voditelj, da pa bodite krvavo brezobzirni z nami, če bi se mi izneverili načelom in programu. Kakšna odločnost, kakšno navdušenje takrat. In potem?

Ostali smo zvesti tudi takrat, ko je toliko naših tovarišev nekoliko pozabilo na zvestobo, na načela, na program, takrat, ko smo z grenkimi občutki v sručen opazovali vso to lahkoverno nezanesljivost in nestanovitnost naših ljudi, ki se tudi v grenkih izkušnjah niso nič ali prav malo naučili. Ostali smo in opazovali to iztirjenje in čakali. Čakali smo, da Vas nove izkušnje prepričajo, da je zastoj vsak poizkus, po starih izhajenih potih priti v novo dobo, v nove razmere.

Čakamo Vas brez očitkov, ker vemo, da mora slediti prvi omotici iztizenje, čakamo, ker vemo, da je tudi današnje razočaranje nujno potrebno, da naš narod dozori za končno borbo, za novo dobo.

Vsi znaki, zlasti pa Vaša spraevanja tovariši, nam dokazujejo, da prihaja spoznanje, da prihaja čas, ko bo vstal bojevnikiški pokret preroben in silen v nove borbe. Razumemo razočaranje tistih, ki so bili resnično uverjeni, da je rešitev vseh velikih vprašanj zagotovljena že v obnovi starih formacij in starih strank ali v osnovanju nove. Razumemo, da je marsikdo resnično verjel, da po trdi šoli komaj preteklo dobe, ne bo nihče več spodrsnil v stare napake in stare metode.

Tovariši! Čakali smo, čakamo, da vsi spoznate, da po starih metodah, po starih potih ni mogoče v novo dobo, v nove razmere. Čakamo, da Vam grenka razočaranja utrdijo prepričanje, da je zastoj vse to poizkušanje in obešanje na preteklost. Nova doba zahteva novih ljudi, novih metod, novih potov. Otrsite se zastrupljene preteklosti, otresite se suženjske ponižnosti in sramotne udanosti. Zavedite se svojih pravic, ne molčite za miloščine, marveč terjajte svoje pravice odločno in možato, kakor je to vredno bojevnika in zavednega državljanca.

Zato tovariši, vzdramite se dokler je še čas, združimo vse zdrave sile slovenskega naroda v enotno fronto, da bomo sposobni v teh kritičnih časih odločne in uspešne borbe za svoj narodni obostoj, za svoje narodne pravice, za državljanske svoboščine, ki se nam ne prebano obljubljajo.

Država je radi državljanov, ne pa državljanov radi države in nihče nima pravice ovirati nas pri delu, da si uredimo državo tako, kot to ljudstvo, kot to državljanstvo želijo.

Slovenci smo potrpežljivi in požrtvovalni. Toda vsaka sila do vremena. Dovolj je potrpljenja in žrtve. Vse smo pretrpeli, vse žrtvovali. Sedaj pa hočemo živeti in se razvijati odklanjajoč vsako tutorstvo odklanjajoč brezplodne žrtve in tirjajoč svoje pravice. Dovolj je bilo zapostavljanja, dovolj izrabljanja, dovolj omejevanja. Enaki z enakimi se bomo razgovarjali o skupnih zadevah, svoje zadeve bomo pa reševali sami in po svoje. Kdor pa hoče služiti drugim interesom in ne interesom svojega naroda, ta naj pa poišče streho tam kjer služi.

Slovenske razcepljenosti — slovenske sramote mora biti konec, ostane naj Slovenska fronta, enotna, odločna in borben.

zvišanje mezd, za družinske doklade in starostno zavarovanje. Mi delavci pa vas bomo podprli v vaših zahtevah za razdolžitev, za znižanje davkov, za javna dela, za pomoč pasivnim krajem. Tako bo nastala slovenska ljudska fronta, ki se bo borila za zahteve kmetov in delavcev, za zahteve vsega slovenskega naroda.

Zagorje ob Savi

Dragi urednik! Naj se po dolgem odmoru oglasimo tudi Zagorjani. Naj izve slovenski narod, kako življenje živi slovenski rudar v Zagorju. Pri nas imamo dva obrata: Kisovec in Kotredež. V letih 1920—1926 je bilo zaposlenih 1700 rudarjev, danes le še 600. Državne železnice naročajo vedno manj premoga iz slovenskih rudnikov. Kolikor se še koplje premog za drugo uporabo, se to dela čim več in čim dalje več s stroji. Poleg vsega tega je pri nas vpeljan vseskozi priganjaški sistem. Kadar prideš na delo, nikoli ne nakopljesh dovolj premoga, nikoli ne napolniš dovolj vozičkov. Dostikrat se zgodi rudarju, da nima časa zavžiti koščka suhega kruha, ki ga je prinesel s seboj. Če se kljub žilavemu delu ne posreči, da bi zadostil željam raznih inženjerjev in paznikov, prideš v »črne bukve«, v takozvani pripravljalni seznam za bodoče redukcije. Ni čuda, da se ob toliki brezposelnosti in vedno naraščajoči bedi vsak rudar boji za zadnjo skorjico kruha, da dela in gara tako, da večkrat ne more dovolj paziti na svojo in tovariševo osebno varnost. Nikdar še

ni bilo toliko nezdod, kakor jih je sedaj.

Rudarji delajo samo 3 dni v tednu. Zaradi malega zaslužka rudarjev živi vsa dolina v največji revščini. Veselega razpoloženja, ki je nekoč bilo, ni več, po cestah vidiš samo mrke obraze rudarjev in brezposelnih, blede in raztrgano deco, po večini vso tuberkulozno.

Rudarji s strahom pričakujejo, kaj jim prinese bodočnost. Ravno sedaj se sušlja, da namerava TPD zapreti obrat Kisovec, kar bi pomenilo zopet velik udarec za celokupno prebivalstvo. Okoli 300 rudarjev naj bi zopet izgubilo delo in ravno toliko družin bo ob kruhu. A kam potem? Res, da jih je veliko med temi z 20 do 30letno službeno dobo. Priznamo jim, da so si s težkim delom zaslužili skromno pokojnino. Toda kaj to pamaga, ko pa stojijo Bratovske skladišnice na robu propada. Samo zagorska pokojninska blagajna ima vsako leto preko 1 milijon dinarjev primanjkljaja. Neštetokrat je delavstvo prosilo in zahtevalo, da se izvede sanacija bratovskih skladišč. Vse naše prošnje in zahteve so naletale na gluha ušesa.

Zagorjan.

Zagorje pri Kozjem

Župljani, ki hodimo redno k vsaki nedeljski službi božji, poslušamo pridige, ki so naperjene proti našemu kmetko-delavskemu pokretu. Ponovno prosimo g. župnika, naj neha s političnimi pridigami, ker s tem več škoduje veri in cerkvi kakor koristi. Župljan.

Dole pri Litiji

»Politična nestrpnost«

Pred kratkim me je obiskal prijatelj — duhovnik iz oddaljene fare. Obiskal je ob tej priliki tudi svojo sestro, ki je zaposlena v tukajšnjem farovžu. Ker pa ta gospod ni liberalen starega kova in niti klerikalec, a še manj pristaš JRZ, pač pa pobornik novega pokreta, ga niso sprejeli v farovžu kot duhovnika, temveč kot nadležnega tujca. V farovski kuhinji so bila tri dekleta, ki bi si lahko štela v čast ta obisk, posebno še, ker je z vsemi v ožjem sorodstvu. Toda mesto pozdrava so dvignile svoje nosove in z neprikrito mrznjo takorekoč dejansko pokazale, da je njegov obisk odveč. Na njegov pozdrav niso odgovorile niti z »mu« in ker tudi iz njih obnašanja ni bilo razvideti, da bi bilo temu molčečemu trobentanju morda vzrok kako težje obolenje angine, je mogel gospod konstatirati samo gotovo dejstvo in se je radi mučnosti položaja obrnil in odšel k gospodu župniku, kjer je bil sprejem mnogo boljši. — Gospoda kaplana pa ni videl — najbrže je bil zaposlen...

G. župnik je gosta opozoril predvsem na politično stanje fare in to v takem tonu, da je mogel gost ugotoviti šele tedaj, da je le-temu vzrok obnašanje poslov. In pribijem še, da se je to zgodilo v letu 1936.

B. J.

Šoštanj

Tovarna Woschnagg zopet obratuje. Delo pa se še ne vrši v polnem obsegu, ker sta sprejeti na delo dosedaj kakih dve tretjini vseh delavcev. Krivično pa je, da baje namerava podjetje pustiti na cesti kopico »zaznamovanih« delavcev in teh naj bi bilo okrog 40. Zavednega delavstva »velikodušni« brotniki ne marajo v obratu. Naloga delavstva je, da se za svoje zavedne tovariše zavzame.

Da še nekaj! Ko so se v ponedeljek 9. t. m. odpravljali sprejeti delavci zopet na šiht, je bilo videti pred tovarno večjo množico kmetkega prebivalstva, ki je hotela na vsak način dobiti delo. Priznamo, da se godi dandanes tudi kmetu izredno slabo, da mu zemlja rodi manj kot potrebuje, da njegovi pridelki nimajo cene, da ga tlačijo davki itd. Vse to je bridka resnica, ne daje pa pravice odjedati tovarniškim trpinom še ono skorjico kruha, ki jo danes še sploh more zaslužiti.

Delovno ljudstvo! Trpini smo vsi, vse stiska isto zlo! Vsi trpimo pomanjkanje! Toda dokler bomo drug drugega mu nevoščljivi še teh drobtinic, ki jih imamo in se zanje med seboj topli, tako dolgo bomo vsi propadali še dalje. Zato kmetje! Podprite nas delavce v boju za naše upravičene zahteve, za

nov, kateri se ne bodo upali izraziti pravega mišljenja, da se volitve predsednika izvrše z javnim glasovanjem. Vsi protesti članov, da se tepta demokracija niso zalegli nič. Sedaj pa rezultat: članov ZRJ je 250?, navzočih 120 in dva tuja člana, vabil oddanih 112, med temi se je ugotovilo, da je eno vabilo bilo ponarejeno, dostop na občni zbor samo proti vabilu. Vodstvo je pri štetju glasov ugotovilo, da je bilo za predlagana predsednika Vertačnika in Pliberška oddanih za prvega 54 in za drugega 69 glasov. Torej od 120 prisotnih članov oddanih 123 glasov. Tako dobljena večina je pač kaj zanimiva, to je neke vrste Jevtičeva večina, Jevtičev sistem. Član ZRJ.

Lahonci

Nekaj besed o brezposelnosti.

Brezposelnost revnih slojev stalno narašča in ogroža njihov življenjski obostoj. Oglašajo se razni »dobrotniki« delavstva in dajejo javnosti svoje recepte za omiljenje brezposelnosti. V večini so ti recepti pomanjkljivi in nekateri nesprejemljivi. Tako se je oglašil tudi g. dr. Jože Voršič, advokat v Ljubljani v 2. številki lista »Naša moč«, ki je glasilo »Vzajemne zavarovalnice«, s člankom »Ustvarite delovne bataljone«. Članek izgleda navidezno čisto nedolžno, v resnici pa je pravi napad na delavce pravice in njegovo svobodo. Dr. Voršič najprej ugotavlja, koliko je brezposelnih, kako se množijo, koliko stanejo in kako naj bi se vsi ti ljudje zaposlili pri javnih delih itd.

Javna dela se že dolgo obljubljajo in skrajni čas bi že bil enkrat, da bi se obljube uresničile in resnično izvedle. Kako naj bi se izvedla javna dela? Dr. Voršič piše: Ustvariti bi bilo treba delovne bataljone, ki bi ta dela izvrševali. Vsak član tega bataljona bi moral delati. Zato bi pa prejemal zadostno hrano, primerno obleko in prenočišče, povrh pa še malenkostni znesek, s katerim bi lahko šele po preteku daljših dobe razpolagal. Kdor bi se pa odtegnil temu prisilnemu delu in bi rajši živel na račun drugih, brez vsakega posla, proti takemu pa bi se naj uporabljale sankcije, kakor proti tistim, ki jih pošiljamo v prisilne delavnice...

Kaj je bataljon, ve vsakdo, ki je služil recimo pred svetovno vojno vojake. Kako je tamkaj bilo z »zadostno hrano, primerno obleko, in malenkostnim zneskom«, s katerim vojak razpolaga, si bivši vojaki tudi predstavljajo. Po zamisli dr. Voršiča naj bi se ustanovila (prisilna) delavska taborišča z vojaško uredbo po vzoru nemških hitlerjevcev. Kdor bi se zameril kakemu »visokemu gospodu«, ali bi bil žigosan kot »nevaren protidržaven element«, hajd z njim v prisilno delavsko taborišče, kjer bi pod pendreki in puškinimi kopiti okušal vse sladkosti in dobrote dr. Voršičevega načrta.

Toda iz te moke ne bo kruha, kakor ga želi speči dr. Voršič. Tudi nismo delavci tako zabiti kakor si domišljuje g. dr. Voršič. Če hoče država pomagati brezposelnim z zaposlitvami pri javnih delih, naj stori to po zakoniti poti, naj ne krši v zakonu zajamčenih delavskih pravic in delavske svobode. Država naj pošteno plača delavce; za pošteno plačilo pa si bo delavec že sam preskrbel »zadostno hrano, primerno obleko in prenočišče«. Šele potem bosta imela od take zaposlitve korist in pomoč kmet in trgovec.

Ferdinand Pajek, delavec

Lahonci 23, p. Ivanjkovci.

Op, ur.: Dopisa žal nismo mogli v celoti objaviti.

Obnovite čimprej naročnino za svoje glasilo!

Neredno plačujoči naročniki ubijajo list!

TRBOVLJE

Zanimiv občni zbor podružnice zveze rudarjev Jugoslavije.

V nedeljo dne 23. februarja ob 9. uri dopoldne se je vršil redni letni občni zbor strokovne organizacije Z. R. J. Na tem občnem zboru, ki je bil precej vroč se je prav čudno pojmovalo tolikokrat poudarjeno demokracijo, ko so člani stavili predloge za drugega predsednika in zahtevali, da se naj članstvo, ki je za predlaganega predsednika Vertačnika, postavi na levo in ono članstvo, ki je za Pliberška, na desno. O tem predsedstvu in centralni tajnik sploh niso hoteli ničesar slišati. Potem so člani stavili predlog, da se naj volitve izvršijo z listki, zopet ni vodstvo o tem hotelo ničesar slišati in upoštevati stavljenih predlogov, temveč se je postavilo na stališče, zavedajoč se neodločnosti in bojazljivosti gotovih čla-

Zadolžitev Nemčije. Po podatkih nemškega finančnega ministrstva so znašali dolgovi Nemčije sredi leta 1935 33 in pol milijarde mark. Koncem leta 1938. so znašali dolgovi Nemčije 15,3 milijard mark, marca 1931 24,8 milijard, leta 1935. pa cele 33 in pol milijarde; torej se je zadolžila Nemčija za 7 milijard mark. (Po »Prager Tagblatt«)

Zadolženost Italije se je dvignila v zadnjih 12 letih za 96.917 na 128.308 milijard lir.

(Die Börse, 13. II. 1936.)